

**SAMENWERKINGSVERBAND VO/VSO
MIDDEN-HOLLAND & RIJNSTREEK**

Schoolondersteuningsprofiel

1 inleiding
3

2 schoolgegevens 4

2.1 Contactgegevens 4

2.2 Onderwijsvisie/schoolconcept 4

2.3 Onderwijsaanbod 6

2.4 Kengetallen leerlingpopulatie 13

2.5 Gemiddeld aantal leerlingen per klas 13

3 basisondersteuning 14

3.1 Basiskwaliteit 14

3.2 Preventieve en licht curatieve interventies 14

3.3 Ondersteuningsstructuur 15

3.4 Planmatig werken 16

4 EXTRA Ondersteuning 18

4.1 Extra arrangementen

In onderstaande tabel staat aangegeven wat de school beschikbaar heeft op de vijf velden, te weten Deskundigheid, Aandacht en tijd, Voorzieningen, Gebouw en Samenwerkingspartners. Tevens wordt vermeld voor welke ondersteuningsbehoefte dit arrangement toe te passen is. 18

4.2 Overzicht samenwerkingspartners 19

5 grenzen en groeimogelijkheden (AmBITIE) 23

5.1 Groeimogelijkheden basisondersteuning 23

5.2 Groeimogelijkheden extra ondersteuning 23

5.3 Grenzen van de extra ondersteuning van de school 26

6 professionalisering 27

7 Bijlage

Checklijst Basisondersteuning samenwerkingsverband VO Midden-Holland en Rijnstreek 28

INLEIDING

De wetgeving Passend onderwijs schrijft voor dat iedere school/vestiging in het SWV een ondersteuningsprofiel heeft. Het schoolondersteuningsprofiel is een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het ondersteuningsprofiel heeft verschillende functies:

- profilering: welke extra ondersteuning geven de scholen aan leerlingen met extra onderwijs- (en zorg)behoeften;
- kwaliteitsfunctie: een sturingsinstrument op kwaliteit;
- toelating: een document dat een rol speelt bij de toelating van leerlingen;
- communicatiefunctie: intern binnen de school, maar vooral ook naar partner toe, zoals ouders, andere scholen en jeugdzorginstellingen.

Het ondersteuningsprofiel wordt eenmaal in de vier jaar door het bevoegd gezag van de school vastgesteld. De medezeggenschapsraden hebben adviesrecht met betrekking tot de vaststelling of wijziging van het schoolondersteuningsprofiel.

In het SWV VO MHR is ervoor gekozen om in het schoolondersteuningsprofiel niet alleen de extra ondersteuning op te nemen, maar ook de basisondersteuning. De basisondersteuning is die ondersteuning die elke school in het SWV biedt. De basisondersteuning is in een document beschreven. Dat document wordt opgenomen als onderdeel van het ondersteuningsplan. Een vertaling van de basisondersteuning in enkele overzichten vindt u in dit schoolondersteuningsprofiel.

2.1 Contactgegevens

Naam school/vestiging	Prisma VSO- ZMLK	
Brinnummer	04EF	
Adres en plaats	Meerkoetstraat 3, 2406 GA, Alphen aan den Rijn	
Telefoonnummer, e-mailadres	0172-748180 prisma@scopescholen.nl	
Website	www.prismavso.nl	
Directeur	Dhr drs S.C. van Haaren (shn@scopescholen.nl)	
Contactpersoon ondersteuning	Mevr. J. van den Hoven Msc (jsg@scopescholen.nl) Orthopedagoog	

2.2. Omschrijving van de school

VSO Prisma biedt onderwijs aan ongeveer 90-100 leerlingen van 12 tot 18 jaar, woonachtig in Alphen aan den Rijn of in één van de omliggende gemeenten. De meeste leerlingen wonen bij hun ouders. Enkele leerlingen wonen in een woonvoorziening. Prisma is een school voor kinderen en jongeren met ernstige leer- en ontwikkelingsproblemen. Ongeveer de helft van de leerlingen heeft naast de verstandelijke beperking of meerdere bijkomende stoornis(sen) of beperking(en). Bijvoorbeeld een stoornis in het autistisch spectrum, ADHD, een hechtingsstoornis of het syndroom van Down.

Het team van Prisma wil leerlingen met een beperking een toekomstperspectief bieden, door te kijken naar de mogelijkheden van iedere leerling én praktijkgericht te werken. Om alle leerlingen effectief onderwijs te bieden, maken we gebruik van 5 leerroutes. De leerroute vormt de basis voor het onderwijs en leidt uiteindelijk naar de te verwachte uitstroom dagbesteding, (beschutte) arbeid of vervolgonderwijs. Het basisarrangement van Prisma is gericht op leerroute 2, 3 en 4. Leerroutes 1 en 5 zijn bestemd voor leerlingen die, in verband met de nieuwe regelgeving, worden toegelaten. Zij ontvangen onderwijs op basis van een individueel leerprogramma.

• Leerroute 1

Deze leerlingen hebben een diepe tot ernstige verstandelijke beperking en zijn hierdoor aangewezen op individuele hulp met nadruk op basisbehoeften en veiligheid. De ontwikkelingsleeftijd ligt tussen de 0 en 3 jaar.

• Leerroute 2

Deze groep leerlingen wordt gekenmerkt door een ernstige tot matige verstandelijke beperking, een ontwikkelingsleeftijd tussen de 2 en 5 jaar en haalt uiteindelijk ongeveer het leerniveau midden groep 2 van de basisschool. Deze leerlingen hebben behoefte aan groepsgerichte begeleiding met individuele aanpassingen, met name gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid. De uitstroombestemming is dagbesteding in een gecontroleerde begeleide omgeving. Ongeveer 25% van de leerlingen valt in deze leerroute.

• Leerroute 3

Deze leerlingen hebben veelal een matige verstandelijke beperking. Zij functioneren op een ontwikkelingsleeftijd tussen de 4 en 8 jaar en hebben als einddoel niveau midden groep 4. Deze groep is in staat de basale werknemersvaardigheden aan te leren. De begeleiding is gericht op het vergroten van de zelfstandigheid en sociale redzaamheid. De uitstroombestemming is een vanuit de WMO georganiseerde vorm van dagbesteding. Deze leerroute omvat gemiddeld 70% van de leerlingen.

• Leerroute 4

Deze leerlingen hebben over het algemeen een lichte verstandelijke beperking en functioneren op het niveau van 8 tot 12 jarigen. Zij behalen gemiddeld midden groep 5 qua leerniveau. Deze groep is in staat om arbeid te verrichten onder bepaalde voorwaarden, zoals vaste begeleiding en eenvoudige werkzaamheden. De uitstroombestemming is arbeid. Dit kan een reguliere (gesubsidieerde) baan of beschermt werk zijn.

• Leerroute 5

Deze groep leerlingen is licht verstandelijk beperkt tot normaal begaafd. De ontwikkelingsleeftijd is gemiddeld 12-14+ en de begeleiding is gericht op eigen verantwoordelijkheid leren dragen, behalen van een opleiding en werken in een reguliere baan.

Karakterisering van het onderwijsconcept.

De school is gevraagd het schoolconcept te karakteriseren door deze te toetsen aan een aantal dimensies. In onderstaand overzicht staan uitersten geformuleerd en de vraag is wat het meest van toepassing is op de school. Een '1' betekent sterk in de richting van het ene uiterste en een '4' sterk in de richting van het andere uiterste.

	1	2	3	4	
Overdragen van kennis		X	X		Zelf ontdekken
Kennis verwerven		X	X		Werken met kennis
Klassikaal leren			X		Individueel en groepsleren
Sturing van het leren door de leerkracht			X		Leerlingen sturen eigen leren
Alle leerlingen op een bepaald basisniveau brengen			X		Maximale uit elke leerling halen
Leerstof bepaald de leerweg		X			Beginsituatie van de leerling bepaalt de leerweg
Nadruk op gestructureerde opdrachten			X		Nadruk op vrije opdrachten
Beoordeling van prestaties obv gelijke normering		X			Beoordeling van leervorderingen obv beginsituatie van leerlingen
Beoordeling door de leerkracht		X			Zelfbeoordeling door de leerling
Evaluatie onderwijs obv leervorderingen groep				X	Evaluatie onderwijs obv leervorderingen individuele leerling
Evaluatie onderwijs door de leerkracht			X		Evaluatie samen met de leerlingen

de dubbele score heeft te maken met het gegeven dat leeftijd en mogelijkheden van de leerlingen een rol spelen in de aangekruiste dimensies

Als aanvulling op het schoolconcept dient hier de stage beoordeling van / door de leerlingen genoemd te worden (dimensie 3 richting zelfbeoordeling).

Hoe wordt de continuïteit van de onderwijszorg voor elke leerling verzekerd?

De continuïteit in de onderwijszorg is een teamaangelegenheid, waarbij zoals al gezegd de uitgangspunten zoals in het handelingsplan beschreven en de behaalde resultaten maatgevend zijn. Afhankelijk van het gesignaleerde probleem, kunnen zowel leraar als IB-er stagnatie in de ontwikkeling signaleren en hierop actie ondernemen. Steeds dienen daarbij alle betrokkenen (o.a. het gehele team) geïnformeerd te zijn.

Waar nodig wordt samengewerkt met externe partijen zoals:

Gemeente Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Leiden

Tom in de Buurt

Ergotherapie, logopedie, fysiotherapie

Ambulant begeleiders Gemiva gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid

CCE

SWA

UWV

Werkgeversservicepunt

Cardea

Intramurale centra als de 'de Bruggen'

(verschillende locaties) Dagcentra voor volwassen verstandelijk gehandicapten

Arbeidcentrum Focus

Zorgaanbieders; Gemiva, Ipse de Bruggen, Philadelphia

Onderwijs Advies

Netwerk arbeidstoeleiding (participanten MEE, sociale werkvoorziening, CWI, enz.)

GGD - jeugdgezondheidszorg/schoolartsdienst

2.3 Onderwijsaanbod

Wij beschrijven hier de voorzieningen van de school tegen de achtergrond van alle mogelijke voorzieningen die op dit moment op scholen, van wat voor soort dan ook, bestaan. In de praktijk heeft geen enkele school alle voorzieningen. Van reguliere scholen kan, in de huidige verdeling van mensen en middelen onder de schoolsoorten, verwacht worden dat zij maar beperkt kunnen 'scoren' op deze velden van onderwijszorgvoorziening. Speciale scholen (ook SBO en Praktijkonderwijs)

Vergeleken met het reguliere onderwijs biedt het speciaal onderwijs in zijn algemeenheid:

1. Meer aandacht per individuele leerling.
2. Meer (tijd om) aangepast onderwijsmateriaal (te maken).
3. Een aangepaste fysieke ruimte.
4. Specifieke expertise.
5. Zorg van andere instanties, verweven in het onderwijs.

Voor alle speciale voorzieningen gelden de kenmerken 1, 2 en 4. In sommige typen speciale voorzieningen zien we dat daarnaast de kenmerken 3 en/of 5 een belangrijke rol spelen.

Hierna bespreken we hoe de speciale voorziening er op de 5 velden uit ziet.

Veld 1: de hoeveelheid aandacht/handen in de klas

Op Prisma VSO wordt gewerkt met een klassendeler tussen de 6 (vso- intensief groep) en 14 leerlingen, met aanvullende ondersteuning. Er wordt veelvuldig gewerkt met subgroepen waarin circa 6-8 leerlingen zitten en waarbij twee personeelsleden de les verzorgen aan deze subgroep. Daarnaast zijn er bij een aantal vakken vrijwilligers en stagiaires aanwezig.

Veld 2: de onderwijsmaterialen

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

- X alternatieve methodes, nauwelijks ZML methodes beschikbaar, basisschoolmethodes of zelf ontwikkelde materialen. Voor zowel theorie als praktijkvakken.
- X gericht op zelfredzaamheid,
- X met een lager tempo, veel herhalen
- X die (veel/snel) lezen vermijden
- X gericht op visuele informatieverwerking,

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken:

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- X methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling,
- X begrenzing van het gedrag,
- X uitdaging tot alertheid en activiteit,
- X het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen,
- begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving),

Aanpassingsvermogen aan kind specifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

Aanwezige materialen zoals 'sissel'-kussens, aangepast schrijfmateriaal, aangepast meubilair, focuswerkplekken, geluiddempende koptelefoons, en overige op het kind gerichte materialen indien nodig.

De school heeft contacten met zowel een fysiotherapeuten, ergotherapeut, logopedie, pmt enzovoort.

Veld 3: de ruimtelijke omgeving

In de school zijn de volgende ruimtes beschikbaar / is voldaan aan de volgende ruimtelijke eisen:

Voor speciale bewegingsbehoeften

- X rolstoeltoegankelijkheid
- X time-out ruimte
- deels extra grootte van de lokalen, gangen en speel/gymruimten

Voor verzorging en therapie

- verzorgingsruimte
 revalidatie- en therapieruimte (bv. voor fysiotherapie)
 omgeving gericht op sensorische beleving (snoezelmuur e.d.)
 rustruimte

Opm.: de rustruimte wordt mede gebruikt als ruimte waarin 1-1 met leerlingen kan worden gewerkt.

Voor speciale leerbehoeften

- handenarbeidlokaal/atelier/technieklokaal
 speel-/gymlokaal
 keuken (voor leerlingen)
 schooltuin

Opm.: Voor de praktijkvakken, stages en excursies wordt gebruik gemaakt van faciliteiten en locaties in de nabije omgeving.

Veld 4: de expertise

De school heeft teamexpertise op het gebied van handelingsgericht werken, werken met leerlijnen en leerstijlen ZML. De school heeft teamexpertise op het gebied van de teamaanpak van gedrag.

De school heeft teamexpertise op het gebied van het betrekken van ouders als partner van de school.

De beschikbaarheid van expertise (gecertificeerd) op specifieke gebieden is bij VSO Prisma:

Binnenschools	Buitenschools snel toegankelijk	Expertiseveld
	ja	Visuele beperkingen
	ja	Auditieve beperkingen
	nvt	Spraakmoeilijkheden en taalstoornissen
ja	ja	Verstandelijke beperkingen
	Ja	Motorische beperkingen
	Ja	Beperkingen door chronische ziektes
Ja	Ja	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
Ja	Ja	ADHD en ADD
Ja	Ja	Angst- en hechtingsstoornissen
Ja	Ja	Overige psychiatrische aandoeningen
Ja	Ja	Gedragsproblemen
	ja	Dyslexie
	Ja	Onderwijsachterstanden andere culturen
ja	Ja	Seksuele ontwikkeling in combinatie met een cognitieve beperking

ja	Ja	Arbeidstoeleiding
ja	Ja	Sociaal emotionele ontwikkeling

Veld 5: de samenwerking met andere instanties

Prisma VSO onderhoudt contacten met de volgende externe partners:

Vaak contact:

- Go! Voor jeugd
- GGD
- CCE
- Stage-instellingen
- Samenwerkingsverband
- Praktijkschool
- Leerlingenvoer
- Gemeente
- BSO
- UWV
- Zorginstellingen

Bij individuele leerlingen indien van toepassing:

- Medisch specialist
- Leerplicht
- Kristal

Toelichting:

Op VSO Prisma is het hebben van contacten en samenwerken met het bedrijfsleven en dagactiviteiten centra voor volwassenen van zorginstellingen van essentieel belang. De school heeft een netwerk van stage contacten.

2.4 Kengetallen leerlingpopulatie

Overnemen en/of verwijzen naar vensters voor verantwoording/zorgplan.

Per afdeling een overzicht opstellen.

	Aantal leerlingen VSO		
1-10-2015	88		
1-10-2016	101		
1-10-2017	91		
1-10-2018	92		

2.5 Gemiddeld aantal leerlingen per klas

Op Prisma VSO wordt gewerkt met een klassendeler van maximaal 8 leerlingen voor de vso- intensief groep en 14 leerlingen voor de overige groepen. Afhankelijk van het vak en de ondersteuningsbehoefte kan er aanvullende ondersteuning/assistentie worden ingezet. Er wordt veelvuldig gewerkt met subgroepen waarin circa 6-8 leerlingen zitten en waarbij twee personeelsleden de les verzorgen aan deze subgroep. Daarnaast zijn er bij een aantal vakken vrijwilligers en stagiaires aanwezig.

BASISONDERSTEUNING

De basisondersteuning bestaat uit vier deelaspecten:

- 1 basiskwaliteit van de school, weergegeven door het toezichtarrangement dat de inspectie aan de school heeft toegekend;
- 2 preventieve en licht curatieve interventies;
- 3 ondersteuningsstructuur;
- 4 planmatig werken.

Deze deelaspecten staan beschreven in een checklijst. Deze checklijst is als bijlage bijgevoegd. Een nadere uitwerking volgt hieronder.

3.1 Basiskwaliteit

Uit het meest recente rapport van de onderwijsinspectie blijkt dat VSO Prisma een basisarrangement heeft.

3.2 Preventieve en licht curatieve interventies

Interventies binnen basisondersteuning		Beknopte omschrijving	
- Dyslexie		nvt	
- Dyscalculie		nvt	
- Minder dan gemiddelde intelligentie		Alle leerlingen vallen in deze doelgroep.	
- Meer dan gemiddelde intelligentie (hoogbegaafd)		nvt	
- Gebruik aangepaste voorzieningen gebouw		We beschikken over twee time out ruimten en aangepaste praktijklokalen. Bijzondere aandacht is besteedt aan bewegwijzering m.b.v. pictogrammen en een lift.	
- Medische handelingen		Onze BHV-ers zijn EHBO-gecertificeerd. Sommige leerlingen krijgen medicatie op school.	
- Lichte zorg in samenwerking met ketenpartners (bijvoorbeeld GGD)		De schoolarts voert het medisch onderzoek voor leerlingen van de tweede klassen uit. Go! Voor Jeugd is actief binnen het CVB en de begeleiding binnen en buiten school.	
- SoVa-training		Vindt plaats binnen de lessen middels een methode. Leerlingen die stage lopen krijgen ook WeVa (werkvaardigheids)lessen. Rots en water is een onderdeel van het lesprogramma.	
- Faalangstreductietraining		Prisma VSO houdt als vanzelf rekening met faalangstige leerlingen.	
- Vragenlijsten om psychosociale		Worden indien nodig ingezet.	

problemen bij leerlingen te signaleren	
- Weerbaarheidstraining	Rots en water training, op individuele basis wordt gebruik gemaakt van PsychoMotore therapie, gegeven door PMTers van Ipse de Bruggen.

3.3

Ondersteuningsstructuur

Op de vo-scholen wordt onderscheid gemaakt tussen eerstelijns, tweedelijns en derdelijns ondersteuning. De eerstelijns en tweedelijns maken deel uit van de basisondersteuning van de school. De derdelijns valt onder de extra ondersteuning.

De ondersteuningsstructuur binnen de basisondersteuning gaat in eerste instantie over de leraar en de mentor (eerste lijn). Daarvoor wordt het volgende als minimum geformuleerd:

- klassenmanagement;
- kennis van en kunnen omgaan met verschillende leer- en docerestijlen;
- begeleiden en vormgeven van een veilig groepsproces;
- basiskennis en in basis kunnen omgaan met leer- en gedragsproblemen.

.3.1

Korte beschrijving van de school op basis van deze vier punten

Klassenmanagement	<i>Leerlingen volgen een individueel vastgestelde leerroute. Dit gebeurt op basis van de schoolstandaard en het doelgroepenmodel. Het stageprogramma start vanaf het 3^e leerjaar. Het niveauverschil tussen de leerlingen is groot, zowel bij de theorie- als de praktijkvakken. Door effectief inzetten van onderwijsassistenten, gebruik te maken van groepsdoorbrekende lessen en een afwisseling van theorie en praktijk kunnen we de leerlingen zo optimaal mogelijk begeleiden.</i>
Kennis van en kunnen omgaan met verschillende leer- en docerestijlen	<i>Alle collega's kennen de leerstijlen ZML en kunnen hun lesgeven hierop aanpassen. Er wordt rekening gehouden met individuele verschillen tussen leerlingen. Voor de verschillende vakken gelden andere stijlen van lesgeven. Deze komen terug in de functioneringsgesprekken. Alle lessen zijn volgens directe instructie model opgebouwd en er wordt uitgegaan van de vijf rollen van de docent.</i>
Begeleiden en vormgeven van een veilig groepsproces	<i>Binnen Prisma is bijzondere aandacht voor een veilig pedagogisch klimaat. Dit is een sterk punt van de school. Omdat het pedagogisch klimaat beschermend en veilig is en onze leerlingen vaak kwetsbaar zijn trainen wij onze leerlingen extra op weerbaarheid.</i>
Basiskennis en in basis kunnen omgaan met leer- en gedragsproblemen	<i>Alle leerkrachten hebben, naast hun PABO-opleiding, aanvullende opleiding en/of cursussen gedaan gericht op omgaan met gedrag, autisme, leerproblemen. Het team krijgt instructie en begeleiding bij het</i>

	<p>omgaan met gedrag door de jaarlijkse cursus Fysieke beheersing, gegeven door D-Tac. Daarnaast wordt op de verschillende studiedagen aandacht besteed aan het verkrijgen van de basiskennis van alle collega's.</p>
--	---

.3.2

Functionarissen eerst en tweede lijn

Bij de ondersteuning in de tweede lijn zijn op deze school de volgende functionarissen betrokken.

Functionarissen	Taken
Leerkracht	Verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma, spil van alle contacten rond een leerling
Leerkrachtondersteuner	Geeft, onder verantwoording van een leerkracht, les in de praktijkvakken of speciale groepen.
Onderwijsassistent	Biedt ondersteuning in de klas, werkt zelfstandig met groepjes leerlingen.
Teamleider	Leidinggevende van VSO team lid CvB
Intern Begeleider	Vergelijkbaar met de zorg coördinator in het VO Bespreekt alle leerlingen met de leerkracht(en) analyseert het leerlingvolgsysteem, stuurt het maken van de OPP's aan. Geeft beleidsmatige adviezen over de zorg en implementeert beleid m.b.t. zorg.lid CvB
Directeur	Leidinggevende van de teamleiders SO en VSO eindverantwoordelijke Lid CvB
Orthopedagoog	Coördineren leerlingenzorg met diepere interventies, leerlinggericht cvb, advisering leerkrachten, contact externen
Stagecoördinator	Coördineren stagebureau, uitstroomplekken leerlingen, lid cvb
Externe functionarissen	
Schoolarts en medewerker Go! Voor Jeugd	Oproepbaar lid CvB

CvB= Commissie van begeleiding

.3.3

Ondersteuningsstructuur

De ondersteuningsstructuur op school wordt gekenschetst door de volgende vormen van overleg.

Overleg	Behandelde onderwerpen
Leerlingbespreking	<i>Twee keer per jaar worden de leerlingen individueel besproken door de intern begeleider en de groepsleiding. Het ontwikkelperspectiefplan is de basis voor deze bespreking.</i>
Groepsbespreking	<i>Twee keer per jaar consulteert de intern begeleider de groepen, om de leerlingen te leren kennen, de interacties tussen de leerlingen te observeren en eventuele</i>

	<i>knelpunten waar te nemen. Na de klassenconsultatie volgt een groepsbespreking, waarin de observaties worden besproken en waar gekeken wordt naar de groepsdoelen.</i>
Transitiebespreking	<i>In het schooljaar dat de leerling 14 jaar wordt, wordt een arbeids-interessetest afgenomen en vindt een eerste transitiegesprek plaats. Het tweede transitiegesprek is specifiek gericht op de keuze van een profielvak (leerjaar 17 - 18 jaar), de uitstroom naar een arbeidsplek, het vormen van een concreet beeld over de mogelijkheden/kansen op het gebied van wonen en de mogelijkheden in de vrije tijdsbesteding</i>
Commissie van Begeleiding	<i>Vragen omtrent handelingsverlegenheid worden in de CvB besproken. Hierbij zijn aanwezig, de directeur, de interne begeleiders, de orthopedagoog, stage-coördinator, schoolarts en ambassadeur van Go! Voor Jeugd.</i>
CCE overleg	<i>In een enkel geval wordt een leerling aangemeld bij het Centrum voor Consultatie en Expertise. Dit is alleen noodzakelijk als de school dusdanig handelingsverlegen is dat de schoolplaatsing zelf in het gedrang komt. Bij dit overleg zitten naast een deskundige van het CCE, groepsleiding, intern begeleider ook de ouders/verzorgers van de leerling.</i>
3.4 Planmatig werken	

VSO Prisma werkt aan de hand van leerlijnen en het landelijk doelgroepenmodel.

Volgen van de ontwikkeling van leerlingen

De wijze waarop de (leer)ontwikkelingen van de leerlingen worden gevolgd.
Overzicht van de toetsen. Denk ook aan sociaal-emotionele ontwikkeling.

Naam adm.-pakket/systeem	Gegevens
Parnassys	Leerling administratie
Logos	Leerlingvolgsysteem

Toetsen	Vak- en vormingsgebieden
VSO Dagbesteding */**/** (alle leerlingen tot en met 18 jaar tot en met niveau 10 (leerroute 2,3 en 4))	Rekenen
VSO Arbeid / Praktijkonderwijs (alle leerlingen tot en met 18 jaar vanaf niveau 11 (leerroute 4 in VSO 2 en VSO 3))	Rekenen
VSO Dagbesteding */**/** (alle leerlingen tot en met 18 jaar tot en met niveau 10 (leerroute 2,3 en 4))	Taal
VSO Arbeid / Praktijkonderwijs (alle leerlingen tot en met 18 jaar vanaf niveau 11 (leerroute 4 in VSO 2 en VSO 3))	Taal
Cito Begrijpend Lezen (papieren versie) (alle leerlingen tot en met 18 jaar van niveau 7 tot en met niveau 11 (leerroute 3 en 4))	Begrijpend Lezen
Cito Begrijpend Lezen (digitale versie) (alle leerlingen tot en met 18 jaar vanaf niveau 11 (leerroute 4 in VSO 2 en VSO 3))	Begrijpend Lezen
AVI (alle leerlingen tot en met 18 jaar)	Schriftelijke Taal
AIT (Arbeids Interesse Test) bij 14 en 16 jaar	Stage en Uitstroom

Kenmerken van planmatig werken van de school.

Voor het planmatig werken binnen de school hanteren wij standaarden die aansluiten bij het inspectiekader.

a Groepsplannen

Prisma VSO werkt met 4 groepsplannen: Rekenen, Taal en Communicatie, Sociaal Emotionele Ontwikkeling en Werknemersvaardigheden. De doelen zijn per vakgebied, per leerjaar en per leerroute vastgesteld op basis van ons leerlijnenpakket volgens onze schoolstandaard. Bij de groepsplannen is het uitgangspunt maximaal 3 instructieniveaus. In het groepsplan worden de specifieke ondersteuningsbehoeften van de leerlingen genoteerd. Bij de aanpak is ons uitgangspunt het Directe Instructie Model. De groepsplannen worden 3 x per jaar geëvalueerd. Aan elk evaluatiemoment worden gezamenlijke groepsbesprekingen gekoppeld. Voor de praktijkvakken worden in LOGOS, ons leerlingvolgsysteem, doelen opengezet en gescoord. Dit wordt 3 x per jaar geëvalueerd. De leerkrachten, lerarenondersteuners en assistenten worden ook hierbij betrokken bij gezamenlijke bespreking van het groepsplan Werknemersvaardigheden.

b ***(Individuele handelingsplannen)/ OPP/Transitieplan***

Naast de groepsdoelen, werken we bij Prisma VSO aan individuele doelen. Indien een leerling extra aandacht nodig heeft om bepaalde items te ontwikkelen die samenhangen met zijn of haar leerroute, wordt dit apart vernoemd in het groepsplan. Wij werken niet met een individueel handelingsplan. Ook in het OPP worden deze individuele doelen benoemd en beschreven. Het OPP wordt in samenwerking met ouders opgesteld en elk jaar geëvalueerd. Daarnaast heeft elke leerling van 14 jaar en ouder een transitieplan. Het gesprek wat leidt tot het opstellen van dit plan vindt plaats in het jaar dat de leerling 14 en in het jaar dat de leerling 16 wordt. Bij dit gesprek zijn leerling, ouders, stage coördinator, (intern begeleider) en groepsleiding aanwezig. Dit plan is de basis voor de stageplanning en de uitstroom van de leerling.

c **Ontwikkelingsperspectief**

Voor alle leerlingen wordt jaarlijks het ontwikkelperspectief besproken en vastgesteld door de CvB. Dit wordt gedaan op basis van gegevens uit het LVS, observaties van de groepsleiding en de te verwachte uitstroom.

Evalueren

Evaluatie van de verschillende plannen vindt (half)jaarlijks plaats, in alle gevallen met ouders, waar mogelijk ook met leerling.

EXTRA ONDERSTEUNING

In dit hoofdstuk staat de extra ondersteuning/gespecialiseerde ondersteuning beschreven.

De extra ondersteuning bestaat uit arrangementen. Deze arrangementen kunnen licht en tijdelijk zijn, of structureler en intensiever. Het zijn allemaal arrangementen die op de school zelf worden gerealiseerd. Vaak in samenwerking met externe partners.

4.1 Extra arrangementen

In onderstaande tabel staat aangegeven wat de school beschikbaar heeft op de vijf velden, te weten Deskundigheid, Aandacht en tijd, Voorzieningen, Gebouw en Samenwerkingspartners. Tevens wordt vermeld voor welke ondersteuningsbehoefte dit arrangement toe te passen is.

Naam Praktische groep	Voor welke groep leerlingen
Aandacht en tijd	Op Prisma VSO wordt gewerkt met een klassendeler van maximaal 8 leerlingen voor de vso- intensief groep en 14 leerlingen voor de overige groepen. Afhankelijk van het vak en de ondersteuningsbehoefte kan er aanvullende ondersteuning/assistentie worden ingezet. Er wordt veelvuldig gewerkt met subgroepen voor de praktijkvakken waarin circa 6-8 leerlingen zitten en waarbij twee personeelsleden de les verzorgen aan deze subgroep. Daarnaast zijn er bij een aantal vakken vrijwilligers en stagiaires aanwezig. De leerlingen lopen stage in groepen van 3-6 leerlingen, afhankelijk van hun ondersteuningsbehoefte. Leerlingen binnen POOL krijgen een geheel eigen weekprogramma. Dit kan individueel onderwijs zijn, uitgroeiend tot dagdelen meedraaien in de klas.
Materialen en hulpmiddelen	Er is veel aandacht voor visuele ondersteuning dmv pictogrammen. Leerlingen hebben, waar nodig, een eigen dagprogramma. Er is afwisseling tussen inspanning en ontspanning in het dagprogramma opgenomen. Leerlingen hebben indien nodig een eigen, afgeschermd werkplek. Het dagprogramma in de intensiefgroep is gestructureerd opgebouwd met zo min mogelijk prikkels van buitenaf.
Deskundigheid	Het team heeft kennis van het communiceren met gebaren, kent de leerstijlen ZML, is in staat om theorie om te zetten naar de praktijk. De groepsleiding heeft kennis over de leerstijlen ZML en is in staat om op te treden bij agressief gedrag. De groepsleiding is bekend met het affectief neutraal reageren op de leerlingen. De groepsleiding heeft kennis van autisme
Samenwerking	Voor de ondersteuning van leerlingen wordt een beroep gedaan op Go!voorJeugd en werken wij samen met onder meer Ipse en Gemiva.
Voorzieningen in het gebouw	In het gebouw zijn naast een vaste groepsruimte, meerdere praktijkruimtes beschikbaar.

De volgende leerlingen komen voor dit arrangement in aanmerking (voorwaarden):

In de intensiefgroep zitten leerlingen die leerroute 2 en 3 volgen. Hun uitstroom is gericht op beschermende dagbesteding. Het gaat om leerlingen die de reguliere wisselingen van ruimtes niet kunnen volgen, hierdoor niet in staat zijn om het reguliere lesprogramma te volgen.

4.2

Overzicht samenwerkingspartners

Voor de extra ondersteuning aan leerlingen op de school wordt samengewerkt met de volgende ketenpartners.

Samenwerkingspartner	Activiteit
Praktijkschool	Overleg over leerlingen met een hoger IQ. over mogelijkheden tot doorplaatsing. Afstemming inhoudelijke aansluiting en stages binnen de regio.
Cluster 1	Nvt
Cluster 2	Nvt
Cluster 3	Op leerlingniveau Afstemming inhoudelijke aansluiting, zoals het doelgroepenmodel, lesstof
Cluster 4	Op leerlingniveau
GGD	Schoolarts bij onderzoeken, voorlichting, zitting in het cvb
Go! Voor Jeugd JGT (buiten Alphen ad Rijn)	Samenwerking bij hulpvragen van individuele leerlingen. De ambassadeur van Go zit in het cvb. Voorlichting.
GGZ	Indien nodig bij individuele leerlingen.
Gemeente	Vervoersverklaringen, veiligheid in en om de school. Werkgeversservicepunt.
Politie	Zo nodig.
Leerplicht	Overleg bij schorsing, moeilijkheden rond schoolvoortgang.
Zorginstellingen zoals Ipse en Gemiva	Paramedische specialisten voor individuele leerlingen Ondersteuningsarrangementen voor leerlingen Buitenschoolse opvang Stagemogelijkheden
Halt	Voorlichting en preventie
Veilig Thuis Kinderbescherming	Volgens meldprotocol
CCE	Indien nodig bij individuele leerlingen
Kristal	Indien nodig bij individuele leerlingen
Overige instellingen	Deze lijst geeft een overzicht van de samenwerkingspartners waar wij veel mee samenwerken. Daarnaast werken wij ook met andere instellingen samen die hier niet genoemd zijn.

5 **GRENZEN EN GROEIMOGEELIJKHEDEN (AMBITIE)**

5.1 **Groeimogelijkheden basisondersteuning**

De ambities van de school ten aanzien van het primaire proces (klasniveau) zijn:
Invoeren van het doelgroepenmodel, er wordt gewerkt met een gestructureerd onderwijsaanbod.

Ten aanzien van de ambities om het onderwijs en de ondersteuning op schoolniveau te verbeteren zet de school de komende jaren in op de volgende onderwerpen/thema's/punten.

Ontwikkeling van de praktijkvakken en stages gericht op de uitstroombmogelijkheden en de arbeidsmarkt voor de hogere leerniveaus, goed testinstrumentarium waaronder de Siabo, intelligentieonderzoeken, Cito en toetsen voor de sociaal emotionele ontwikkeling.

Ten tijde van het schrijven van dit SchoolOndersteuningsProfiel wordt het schoolplan 2019/2023 beschreven. Daarin staan de ambities van de school uitgebreider verwoord.

5.2 **Groeimogelijkheden extra ondersteuning**

Veld 1: de hoeveelheid aandacht/handen in de klas

De hoeveelheid aandacht, ofwel de 'handen' in de klas is afhankelijk van:

- De beschikbare formatie
- De organisatie van de groepen in de school
- De beschikbare handen van buiten de formatie (ouders, stagiaires...)
- De beschikbare fysieke ruimte

Veld	Setting	
	Binnen de klas	Binnen de school
1. Hoeveelheid aandacht en tijd	Zie vorige paragrafen. De leerlingen binnen POOL krijgen intensieve begeleiding. Eén op één waar nodig, in groepjes of de reguliere klas waar mogelijk.	De wens is dat Er speciale begeleiding beschikbaar komt vanuit logopedie ,ergo, pmt en fysiotherapie (gedurende enkele dagdelen per week). Ambitie: Betere spreiding van personele inzet in het rooster. De ambitie is om een 'plusklas' te vormen voor de leerlingen met een hogere leerroute.

Het gegeven dat in alle klassen van VSO Prisma naast een leerkracht ook een leerkrachtondersteuner of onderwijsassistent aanwezig is geeft veel mogelijkheden tot een gedifferentieerde onderwijsaanpak. Hiervan wordt adequaat gebruik gemaakt.

Veld 2: de onderwijsmaterialen

Veld	Setting	
	Binnen de klas	Binnen de school
2. Onderwijsmaterialen	Er wordt niveau- en tempodifferentiatie toegepast binnen de lesmethoden. Voor zorgleerlingen zijn er aparte methoden	Er is een orthotheek met onderwijsmaterialen beschikbaar die tegemoet komen aan specifieke didactische kenmerken, speciale pedagogische/

beschikbaar.

Er is aanvullend remediërend materiaal, behorend bij de gebruikte lesmethoden.

Er wordt lesstof aangeboden vanuit leerlijnen die gebaseerd zijn op de kern-doelen/doelgroepenmodel.

Voor de hogere leerroutes wordt gewerkt met materiaal dat aansluit bij het praktijkonderwijs.

psychologisch
en fysieke/lich
kenmerken.
Er wordt door
socialemotion

Op het gebied van onderwijsmaterialen / leerlijnen heeft de school een behoorlijk aanbod. Er wordt gebruik gemaakt van specifieke leerlijnen voor het ZMLK (CED) . Het toeleiden naar (beschermd)werk of dagbesteding is een belangrijke opdracht. Veelal met gebruik van zelfontwikkeld materiaal heeft de school hierin ervaring opgebouwd. uitwisseling van materiaal met bv een PRO school zou voor beide partijen winst kunnen betekenen.

Veld 3: de ruimtelijke omgeving

Veld	Setting	
	Binnen de klas	Binnen de school
3. Ruimtelijke omgeving	Aan zorgleerlingen kan één-op één begeleiding gegeven worden.	Leerlingen kunnen, in beperkte mate, zo nodig gebruik maken van een eigen plek die is toegerust op hun behoeften.

De gebouwen waarin het VSO momenteel is gehuisvest beperken de mate waarin praktijkvakken kunnen worden aangeboden. Naar verwachting zal deze situatie met de komst van een nieuw gebouw verbeteren.

Veld 4: de expertise

VSO Prisma is op dit gebied een **dialogeschool**.

Veld	Setting	
	Binnen de klas	Binnen de school
4. Expertise	Het team heeft kennis en vaardigheden in het omgaan met verschillen, zij weet de dialoog met de leerling te voeren. De personeelsleden worden begeleid door de lerencoaches/intern begeleider en de orthopedagoog	Jaarlijks wordt er een scholingsplan opgesteld. Indien nodig wordt specifieke externe expertise ingehuurd.

Teamexpertise:

Het team beschikt over een expertise op het gebied van aanpak van onderwijsondersteuning op het gebied van handelingsgericht werken en leerlijnen, gedrag en sociale vaardigheden.

Individuele expertise:

Op individueel niveau is er binnen het team kennis op het gebied van de doelgroep leerlingen. Op alle gebieden waarin dit niet het geval is, is kennis snel toegankelijk.

Veld 5: de samenwerking met andere instanties

Zie paragraaf 4.2.

De school werkt aan mogelijkheden zijn leerlingen voor bepaalde praktijkonderdelen te certificeren en onderzoekt in hoeverre samenwerking met derden hier aan kan bijdragen.

5.3 Grenzen van de extra ondersteuning van de school

Alle leerlingen op Prisma hebben een ontwikkelingsstoornis. Ze hebben een laag IQ (< 55 of tussen de 55 en 70 met een bijkomende DSMV stoornis) en er is vaak sprake van bijkomende stoornissen zoals autisme, ADHD etc. De leerlingen die binnen het huidige indicatiestelsel een cluster 3 indicatie krijgen zijn voor het grootste deel goed te begeleiden.

Criteria die kunnen leiden tot het verwijzen van leerlingen naar een andere school/dagbesteding:

- Indien er een zodanige vooruitgang in de ontwikkeling plaatsvindt, dat binnen een andere vorm van onderwijs meer mogelijkheden tot optimale ontplooiing aanwezig zijn.
- Indien een leerling als ontwikkelingsperspectief regulier onderwijs of het uitstroomprofiel vervolgonderwijs heeft.
- Indien er zich tijdens het verblijf op school dusdanige gedragsproblemen of lichamelijke stoornissen manifesteren die binnen de schoolsituatie niet zijn op te vangen en waarin binnen zes maanden geen verbetering is opgetreden of het acuut als een onoverkomelijk probleem wordt gezien.
- Indien er een achteruitgang/stilstand in de ontwikkeling waar te nemen is die zich langere tijd doorzet en waardoor het functioneren binnen onze school niet meer als zinvol wordt ervaren.
- Wij gaan over tot een verwijderingsprocedure als een leerling ondanks gespecialiseerde hulp een gevaar vormt voor zichzelf en/of medemensen.

Leerlingen met een hoger IQ en/of leerlingen met ernstige gedragsproblemen vormen onze doelgroep voor Prisma Onderwijs Op Locatie. Hierbij wordt per individu afgewogen of deze leerling aangewezen is op cluster 4 of Praktijkonderwijs.

PROFESSIONALSERING

De ambitie van de school (alle medewerkers) is om met name te groeien op het gebied van leerstijlen ZML, werken met een portfolio wat (deel)certificaten bevat, Denk Stimulerende Gespreksmethodieken, Rots en Water.

De voorkeur voor professionalisering gaat uit naar teamscholing en individuele scholing. Goede partners zijn het CED, D-tac, collega's die intern zijn opgeleid om bovenstaande te implementeren, KPC.

De afgelopen jaren heeft Prisma aan de volgende vormen van professionalisering reeds aandacht besteed:

Op de volgende gebieden worden door teamleden na- en bijscholingscursussen gevolgd:

- Didactiek
- Sociale veiligheid en pedagogisch klimaat
- ICT
- Seksuele vorming
- Agressiehantering
- Aandachtsfunctionaris kindermishandeling
- Scholing ten gunste van de praktijkvakken, zoals Groen, Horeca, Techniek, Wonen
- Scholing ten gunste van de theorievakken
- EHBO/BHV
- Scholing tbv diagnostiek

De scholing wordt jaarlijks opgenomen in het scholingsplan. Dit wordt besproken met het team, de medezeggenschapsraad en bovenschools clusterdirecteur.